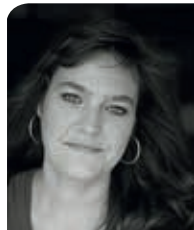

HOGY „EGY SE VESSZEN EL A KICSINYEK KÖZÜL...”

A fenti újszövetségi idézet a Bölcső Alapítvány honlapján olvasható, ott, ahol az abortuszra készülőköt és arról lemaradókat próbálják megsegíteni, és alternatívát nyújtani számukra. A Bölcső hazánk első és legkeresettebb olyan alapítványa, amelyik nyílt örökbe adással foglalkozik, noha eredetileg nem ezzel a céllal hívták életre.

Budavári Zita, az alapító, huszonegy éve a szervezet lelke és motorja.

Szöveg - Póta Réka / Kép - Páczai Tamás

♦ – Milyen céllal és indíttatásból jött létre a Bölcső?

– 1994-ben, ha jól emlékszem, február első hetében az esti fél 8-as híradó minden egyes este beszámolt egy-egy holtan talált újszülöttről. Az utolsót nem otthagyták valahol, hanem az anyával együtt behalt az otthonszülésbe, aminél csak az apa volt jelen. Valószínűleg nem akarták megtartani. Mindenkit megindítanak az ilyen hírek, de a normális ember aztán pár nap alatt túllép rajta. Én ebben az értelemben nem vagyok normális, mert még hetekkel később is azon rágódtam, hogy lehetne megakadályozni az ilyen eseteket. Emlékszem, egy éjjel fölkeltem a férjemet, és megkérdeztem, mit szólna hozzá, ha meghirdetnék a lépcsőnket – akkor még Szekszárdon laktunk –, hogy aki nem tudja vállalni, helyezze oda az újszülöttjét. A férjem álmából felverve közölte, hogy ez csak alapítványi formában lehetséges, aztán megfordult és aludt tovább. Sorban haladtam, megkérdeztem a jogász barátunkat, aztán rendőr és gyámügyes ismerőseinket. Végül, mivel a mi lakhelyünk nem volt könnyen megközelíthető, a szekszárdi evangélikus lelkész engedélyével az evangélikus templom lépcsője lett meghirdetve. Azt is kijártam, hogy állítsanak egy nyilvános telefonfülkét a környékre. Végül két anya hívott fel onnan, hála az égnek, mindkettő még szülés előtt állt. Naivan azt hittem, hogy az én dolgom a szülés után véget ér, a többit majd a GYIVI (a TEGYESZ elődje) intézi. Az első szülés után értesítettem a helyi gyámhatóságot, de elküldtek azzal, hogy az anya nem megyei illetőségű. Bementem a Közigazgatási Hivatalba is, másodfokra, de egy óra múlva sírva jöttem ki. Mondtak mindent, csak biztatót nem. Segítség nélkül maradtam. Az anya még két hétig a kórházban feküdt, mert magas volt a vérnyomása. Közben jelentkezett egy házaspár, akik korábban már fogadtak örökbe, de elvesztették a kisfiút egy betegség következtében. Ők már tudták, mi a hivatalos út. Így fogadták örökbe az első kislányunkat. A következő babánál már tudtam, mi a dolgom.

Ha pedig egy anya hozzánk fordul, próbáljuk megőrizni a titkát, ha lehet, kiemeljük a lakókörnyezetéből, mert a szülés váratlanul, de be fog következni. Elég gyorsan felmértem a szükségét, és bár sokat kellett pályáznai, igyekeztem minél hamarabb létrehozni egy otthont, ahová a várandós anyákat legalább a harmadik trimeszterben elhelyezhetem, amikor már látványos a terhesség. Ma már Szekszárdon és Budapesten is van anyaotthonunk.

AZÉRT JÖTTÜNK LÉTRE, HOGY A NEM VÁRT ÚJSZÜLÖTTNEK KUKA, MÉLYHÚTÓ, ERDŐBEN AZ AVAR HELYETT, SZÓ SZERINT BÖLCSŐT NYÚJTSUNK.

– A szülés után tartja a kapcsolatot a lemondó anyákkal?

– Én nem erőszakoskodhatok. Van, aki nem veszi fel nekem a telefont, de olyan is volt, akivel tíz-tizenkét évig rendszeres kapcsolatot ápolunk. A feldolgozás azonban nem könnyű, van, aki úgy próbálja meg, hogy gyorsan lezárja. Hiszen életének a legnehezebb időszakára emlékeztetem.

– Mi van akkor, ha egy ilyen anya mellett nincs ott a Bölcső, de megszüli kórházban a gyermekét?

– Akkor kijön az illetékes hatóság, bekerül a gyerek intézetbe, illetve ma már inkább nevelőszülőkhöz, és többnyire sajnos ott is reked. Ez történt az én első örökbefogadott kislányommal is. A szülőanyja egynapos korában otthagya a kórházban, és tizenegy hónapos volt, mire mi a nevünkre vehettük. Pontosan tudjuk, mit jelent az a tizenegy hónap a kötődés szempontjából. Ráadásul négy és fél évet kellett várunk rá a jelentkezéstől számítva úgy, hogy nem volt sem nembeli, sem származásbeli, sem az életkorra vonatkozó kikötésünk.

– Tehát ön is örökbefogadó anya.

– Én és a férjem tizenöt évig jártunk orvostól orvosig, hogy kiderítsük, miért nem lehet gyerekünk. Soha nem találták meg az okát. Igen, két örökbefogadott lányom van.

– Mit gondol, miért kell ennyit várni?

– Az intézetbe, illetve nevelőszülőkhöz került gyerekek után normatív támogatás jár. Ebből tartja fent magát a rendszer. Sajnálatos módon nem érdekük sietni az örökbeadással.

– A rendszer hatékonyabbá tételéért, változtatásokért is lobbizott?

– Mivel már így is jóval több szakadt a nyakamba, mint amire eredetileg számítottam, nem mondhatnám, hogy ez célt volt, a jogszabályi háttér változtatásában azonban alapvetően érdekelt voltam. Ezért sok helyen komoly ellenállásba ütköztem. Ennek ellenére sikerült pár módosítást kijárnom. A közelmúltban történt változás például, hogy a testvérek kereshetik egymást a szülő hozzájárulása nélkül is. Eddig erre nem volt lehetősége az örökbefogadott gyermeknek. Egy másik, azt hiszem talán a legfontosabb dolog, a titoktartás. Az első anyák eljöttek a szekszárdi vagy a budapesti otthonba a világ másik végéről, hogy titokban szülhessenek, és mire hazajertek, utolérték őket a hivatalos papírok. Ha valaki mondjuk Budapesten szült, a jegyzőkönyvet a budapesti gyámhivatal vette föl, de a szülőfalujában hozták meg az örökbeadási engedélyezési határozatot – minden kiderült. Egy újszülött hányféle dokumentumot is kap? Tajkártya, lakcímkártya, adókártya, babakötvény, védőnői igazolás, és akkor nem is soroltam fel mindent, ezeknek a kiküldését mind le kell állítani.

– Van, amit a Bölcső másképpen csinál, mint a többi nyílt örökbefogadással foglalkozó civil szervezet?

– Mint említettem, én nem az örökbe adásért hoztam létre az alapítványt, bár mindig vannak, akik ezt nehezen fogadják el. A 800 nálunk született csecsemőből közel 600 került új családba. 25–28% viszont a szülés után meggondolta magát, és hazavitte a gyermeket, legalábbis úgy tudjuk, és reméljük, hogy fel is neveli. Mi mindig is ezt a megoldást részesítjük előnyben. Nálunk szülés után az anya még kap gondolkodási időt, akár egy-két hetet is. Mi vagyunk továbbá az egyetlen a civil szervezetek közül, akik szülés előtt nem értesítünk örökbefogadó házaspárokat. Máshol az örökbe fogadni szándékozó házaspár már ultrahangra, orvosi vizsgálatokra is elkíséri a biológiai anyát, végül akár együtt is szülhetnek. Ezt nem tartom jó megoldásnak, és ha csak a biológiai anya nem kéri kifejezetten – amire a húsz év alatt nálunk összesen egyszer volt példa –, nem is biztatok erre senkit. Mi van akkor például, ha beteg gyerek születik. Az örökbefogadó többnyire úgy hagyja cserben a lemondani készülő anyát, hogy nyomát nem látjuk, és ott marad a szerencsétlen anya a beteg gyerekekkel. Ha pedig az anya meggondolja magát a szülés hatására, akkor az örökbefogadó marad hoppon. Ebbe a kiszolgáltatott helyzetbe nem szívesen hozok senkit.

– **Milyen további veszélyei lehetnek a nyílt örökbefogadásnak?**

– Nagyon sokan ismerősök útján intézik a dolgokat. A legtöbb ilyen esetben sajnos valamilyen ellenszolgáltatás fejében történik az örökbeadás, tehát nyilvánvalóan gyermekkereskedelemtől beszélhetünk. Nagyon veszélyes játék ez, ilyesmibe mi nem megyünk bele. Sajnos nem egyszer a kórházi dolgozók lépnek akcióba. Míg mi gondolkodási időt adtunk az anyának, ők megkérnyékezték, hogy adja a gyereket egy általuk ajánlott tehetős párnak. Sajnos, ilyenkor nem tudok mit tenni. Komolyabb törvényi szabályozás csak 2014. márciusban született ezzel kapcsolatban, de még az is hézagos. Eszerint vagy a TEGYESZ-en, vagy valamelyik civil szervezetten keresztül kell nyilatkozatot tennie az örökbefogadó párnak a gyámhivatalban. Tapasztalataim szerint, az alkalmassági nyilatkozat önmagában még nem sok mindenre jelent garanciát. Vannak, akik azt gondolják, állampolgári jogon jár nekik egy gyermek. Egyesek arra sem veszik a fáradságot, hogy egy rendes önéletrajzot küldjenek nekünk elérhetőségeinkkel, de aztán ránk telefonálnak, hogy mikor történik végre az „ügyükben” valami. Mások, amikor már végképp kifutottak a jogszabály által meghatározott korhatárból, vetik fel azt, hogy ők mindenképpen egy újszülöttet akarnak „megmenteni”. Erre az én válaszom az, hogy van a rendszerben 1600–1700 megmentendő gyermek. Sokan csak babázni szeretnének, aztán amikor a gyermek nem váltja be a hozzá fűzött reményeket vagy kamaszkorban kezdődnek a problémák, jön az örökbefogadás felbontása. A gyámügyesektől tudom, hány ilyen esetük van. Az örökbefogadók sokszor nem veszik jó néven, hogy nem az ő pártjukon állók, noha én is örökbefogadó szülő vagyok.

NEKEM NEM A MEDDŐ HÁZASPÁRT KELL SZÁNNOM, HANEM AZ ÚJSZÜLÖTTET, AZUTÁN JÖN A BIOLÓGIAI ANYA, ÉS CSAK UTOLSÓ A SORBAN AZ ÖRÖKBEFOGADÓ SZÜLŐ, MONDJUK KI, A SZÜKSÉGES ROSSZ. SOK ELLENSÉGET SZEREZTEM EMIATT MAGAMNAK.

– **Tartják a kapcsolatot a családokkal?**

– Minden év augusztusában tartunk egy Bölcsős találkozót, ahová meghívjuk az örökbefogadó szülőket és a Bölcsős gyerekeket. Tavaly volt a huszadik évfordulónk, több százan voltunk.

– **Ezek szerint a gyerekek tudják, hogy örökre fogadták őket.**

– A Facebook mindent „megold”, hiszen még a legegyszerűbb biológiai anya is megjegyzi a gyermek születéskor kapott nevét, a nyílt örökbefogadásnál a hivatalban elhangzik a gyermek neve.

Nem egy esetünk volt, ahol utólag kiderült. Például úgy, hogy a vér szerinti anya műtét előtt volt, félt, hogy meghal, és megmondta a gyerekeinek, hogy van egy testvérük. Ezek időzített bombák. Úgyhogy, én nem győzöm az örökbefogadónak ismételni, hogy a legegyszerűbb út az igazság feltárása. A történetek kései felszínre kerülése mindig tragédiát okoz.

– **Biztosan tele van jó és rossz élményekkel. Van, amit kiemelne?**

– Van egy friss rossz élmény, ilyen korábban nem történt velünk. Az egyik befogadott anya, aki gyerekkel jött az anyától, elég gyanúsán viselkedett. Eljárt késő estig, óriási rendetlenség volt körülötte, és kezdett gyanússá válni, hogy csapolja a gyerekekhez a szülőket. Utánajártam a dolognak, és sajnos igazam lett. Az interneten eladtam a ruhákat, kiságyakat, mesekönyveket. Körültekintően és lelkiismeretesen akartam megoldani a helyzetet, mindenkit felhívtam, és mindent átnéztem. Kiderült, hogy egy bérnyát gondoztunk hónapokig, aki hárommillió forintot kap a kihordásért. Jó élmény persze van sok, de furcsa érzés, amikor egy lemondó szülő sírva megköszöni a segítséget.

Az egyik gyermekünk születésekor a főorvos a zárójelentésben azt írta, a gyermek a fejlődésével párhuzamosan romló agyi sérült. Azt mondta, soha nem fog beszélni, nem fog járni, és négy-öt éven belül meg fog halni. Egy ilyen gyereknek szinte lehetetlen örökbefogadót találni. Kilenc hónapos volt, amikor egy velem készült televíziós beszélgetés nyomán felhívott a kislány jelenlegi nagymamája. A lánya és a férje Floridában éltek, ők lettek az örökbefogadók. Amíg itthon volt intézetben, valahányszor Budapesten jártunk a férjemmel, meglátogattuk a kislányt. Egyre kifejezéstelenebb volt az arca, rohamosan romlott az állapota. Az örökbefogadó szülők, mikor ide érkeztek, személyesen beszéltek az intézet főorvosával, aki részletesen tájékoztatta őket a gyerek állapotáról, várható élettartamáról. A szülők mindenre csak azt felelték: „Köszönjük a tájékoztatást, de mi bízunk a szeretet erejében.” Az örökbefogadó apa azt is hozzátette, „ha ez a gyerek tényleg ennyire beteg, annál inkább szüksége van a szeretetünkre”. Azt mondtam az intézetvezető főorvosnak, ha csak négy vagy öt évig él is, lesz pár boldog éve egy szerető családban, nincs joguk megfosztani ettől. Tizenhat hónaposan került Floridába, aznap volt két éves a Bölcső, hogy leszállt vele a gép. Most húszéves, leérettségizett, és két vagy három nyelven beszél.

– **Vannak jövőbeni tervek?**

– Nagy öröm és a munkám visszaigazolása volt számomra, hogy tavaly év végén a Külügyminisztérium egy jótékonysági estet szervezett a Bölcső Alapítvány javára. Ott elmondtam, hogy az egyik anyától szeretném úgy átalakítani, hogy azok az anyák, akiknél van reális esély, hogy megtartják a gyereket, ott maradhassanak a gyermek egyéves koráig. Az est sikere táplálja bennem azt a reményt, hogy ezt meg is tudom majd valósítani. ♦

2016
JUBILEUMI ÉV

MAGYARORSZÁG
ELSŐ CSALÁDBARÁT
SZÁLLODÁJA – 1996 ÓTA

Családoknak szeretettel

Akció: 2016. 05. 29. – 06. 17. között
Kicsik vakációja – ajándék nyaralás 5 év alatt!

Családi programok:

Táitika, Menő Manó torna, Dúdolda

Ők is velünk ünnepelnek:

Janza Kata, Deli Rita, dr. Papp Miklós, Jordán Adél

Foglalási kód: **P113**

WWW.KOLPING.HOTEL.HU

KOLPING HOTEL **** SPA & FAMILY RESORT
8394 Alsópáhok, Fő u. 120. • Tel.: (+36) 83 344 143
sales@kolping.hotel.hu • facebook.com/kolpinghotel
youtube.com/kolpinghotel

FOGLALJON A LEGJOBB ÁRON HONLAPUNKON!

A foglalás feltételeiért látogassanak el weboldalunkra, vagy keressék szobafoglaló kollégáinkat.

